

KATEDRA ČESKÉHO JAZYKA A LITERATURY
Posudek magisterské diplomové práce

Autor: Tereza Černá

Studijní obor: Učitelství pro 1. stupeň základní školy

Název práce (česky/anglicky): Metody a možnosti práce s literárním textem u dětí předškolního a mladšího školního věku / Methods and Possibilities of Working With Literary Texts With Children of Preschool and Younger School Age

Vedoucí práce: Mgr. Jiří Jelínek, Ph.D.

Oponent práce: Mgr. Jana Tůma Königsmarková, Ph.D.

Hodnoticí kritéria	Hodnocení
Soulad názvu práce s obsahem, cílem, anotací, obsahem a závěrem	A
Teoretická podkladová koncepce, metodika/metodologie, terminologie	B
Schopnost analýzy excerpovaného materiálu/předmětu výzkumu a následné syntézy, interpretace a argumentace	B
Sekundární literatura, tvůrčí aplikace, schopnost kritického komentáře	B
Struktura práce (výstavba textu, adekvátnost použitých stylistických prostředků), dodržení ortografické a gramatické normy, bibliografický a poznámkový aparát, jednotný způsob citací	B

Pozn.: Pro hodnocení se používá zavedené vysokoškolské klasifikace, tedy: A, B, C, D, E, F. Pokud diplomant obdrží v jednom (nebo více) z kritérií hodnocení F, pak je celá BP/DP považována za nedostatečnou.

Vyjádření vedoucího/opponenta práce k antiplagiátorské kontrole:

Celková podobnost s jinými texty se nachází přibližně na 17 %, což je poměrně vysoké číslo. Citace jsou však v textu řádně označeny. Část podobností je dána skutečností, že práce cituje podobnou literaturu jako jiné práce na podobné téma (zejména knihu *Vývojová psychologie*).

Hodnocení práce – návrh klasifikačního stupně: B

Náměty pro obhajobu (formou otázek):

1. Autorka v závěru uvádí, že podnětem pro zpracování zvoleného tématu byly i její vlastní špatné zkušenosti s hodinami čtení (a čtením jako takovým) v dětství. Bylo by možné shrnout nejčastější „zlořády“, kterých se může pedagog nebo rodič v této oblasti dopustit? Je podle autorky závažnější nevhodný výběr textů, nebo spíše nevhodný způsob jejich prezentace a motivace ke čtení, s tím, že na konkrétním textu (pokud není opravdu velmi nevhodný) nakonec nesejde?

2. Z formulací v praktické části se zdá, že děti vnímaly danou činnost téměř bez výjimky velmi kladně. Mnohdy však lze jen odhadovat, zda byla daná činnost skutečně nakolik pozitivně vnímaná (byť většinou samozřejmě asi skutečně je), nebo zda případné námitky či obtíže děti jednoduše neuvedly, například z ostýchavosti. Dokázala by autorka navrhnout způsob, jak by po hodině, která nešla

tak dobře, jak očekávala, ale děti si současně na nic nestěžovaly, danou hodinu analyzovala nebo dané žáky zpovídala, aby odhalila, v čem by mohl být problém?

3. V návaznosti na předchozí otázku by bylo dobré se zamyslet také nad možnostmi rozsáhlejší a dlouhodobější klasifikace použití navrhovaných metod. Kdyby měla autorka zvolit určité ukazatele, které by na hodinách sledovala a podle kterých by následně hodnotila úspěšnost jednotlivých metod (třeba i ve vztahu ke konkrétním typům textů), o které ukazatele by se mohlo jednat? Mohlo by zde například fungovat zaznamenávání toho, kolik dětí nakonec sáhne po kompletním díle, z něžž byla čtena ukázka, nebo zde podle autorky hraje náhoda natolik významnou roli, že by tento údaj žádné důležité poznání nepřinesl?

Další poznámky k práci, kritické připomínky:

Teoretická část práce ukazuje, že autorka se zvoleným tématem zabývala i nad rámec „pouhé“ didaktiky a je schopná otázku zprostředkování dětské četby zasadit i do širšího teoretického konceptu. Je samozřejmé, že teoretické kapitoly jsou nutně přehledové a na mnoha místech spíše povrchní, popřípadě dokonce (například v přehledu žánrů nebo u příkladů jednotlivých autorů) u zvolených zdrojů a informací až trochu náhodné – to je však patrně u podobného typu práce očekávatelné.

Návrhy hodin a poznatky z jejich uvádění do praxe jsou bezpochyby o něco cennější částí práce a mohou se zdát zdrojem inspirace pro další pedagogy. Přínosné je i zaznamenání jednotlivých zkušeností; na druhou stranu by se mi líbilo, kdyby práce šla ještě dále a pokusila se o určité zobecnění, jež by z daných zkušeností vycházelo – uvědomuji si však, že takové směřování by zřejmě vyžadovalo více času, úsilí a v neposlední řadě větší výzkumný vzorek.

Přestože je z typografického hlediska práce zvládnutá, na některých místech se objevují drobné prohřešky proti normě, například na s. 13: „(Fasnerová a kol., 2017, str. 63-70)“ (užito je spojovníku místo pomlčky). V soupisu citované literatury na konci práce jsou některé odstavce formátovány jinak než ostatní, což nepůsobí příliš esteticky. Autorka textu se zjevně orientuje v základní terminologii oboru a vyjadřuje se srozumitelně. Na některých místech se objevují neobratnosti: „E. Erikson toto období nazval jednoslovným názvem autonomie“ (s. 22). Z hlediska obvyklého standardu prací však úroveň vyjadřování neklesá pod průměr.

Některé výrazy jsou užívány spíše hovorovým než odborným způsobem, například slovo „pojmem“, kterým je v jazykovědných textech většinou míněn psychologický koncept, je zde užíváno coby synonymum slova „výraz“. Do určité míry je takové zjednodušení či metonymické užití přípustné, nicméně například formulace „Literaturu pro děti a mládež lze označit také pojmem dětská literatura.“ (s. 14) znějí velmi nevhodně, jakkoliv lze snadno pochopit, co měla autorka na mysli. Zcela výjimečně dochází k situaci, kdy je vinou určité formulace sdělení mírně zavádějící nebo nejasné. Například u tvrzení „Zdroj je vlastním nápadem autorky, inspirace Šilhánková, 2012“ (s. 40) má být zřejmě řečeno, že „zdrojem je vlastní nápad autorky“.

Datum a podpis vedoucího práce: 10. 4. 2023